# ELŐTERJESZTÉS

**Vértesszőlős Község Önkormányzata Képviselő-testületének**
**2026. november 26. napján tartandó munkaterv szerinti ülésére**

**Tárgy:** A helyi önazonosság védelméről szóló önkormányzati rendelet megalkotása

**Előterjesztő:** Németh Ferenc polgármester
**Az előterjesztést készítette:** dr. Kadocsa Izabella jegyző

**Tisztelt Képviselő-testület!**

A rendelet-tervezet Vértesszőlős település meghatározott dűlőiben, a lakcímlétesítés tilalmának bevezetésével kívánja védeni a zártkerti tájhoz kapcsolódó hagyományos életformát, a szőlő- és gyümölcstermesztést, a borkészítést, valamint a rekreációs és közösségi használat feltételeit. A döntés tárgya területileg korlátozott személyi jogvédelmi eszköz bevezetése, a törvényben biztosított mentességek és kivételek fenntartásával.

**1. A rendeletalkotás jogalapja és célja**

A helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Hövtv.) 2. § (1)-(3) bekezdése a helyi életmód, hagyományok és településkarakter védelmét helyi közügyként ismeri el. Az 5. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat dönthet a törvény szerinti jogvédelmi eszköz igénybevételéről. A lakcímlétesítés tilalmát, mint személyi jogvédelmi eszközt a 7. § (3) bekezdés a) pontja és a 10. § (1) bekezdés a) pontja teszi lehetővé.

A területi korlátozás közvetlen törvényi alapja a Hövtv. 5. § (6) bekezdése, mely lehetővé teszi az eszköz alkalmazását földrajzilag egyértelműen meghatározható településrészen. A rendeletalkotási felhatalmazást a Hövtv. 22. § (2) bekezdés a), d) és e) pontja adja az eszköz bevezetésére, a kiegészítő eljárási rendelkezések és a jogkövetkezmények részletszabályainak megállapítására.

A szabályozás indoka a tervezetben megjelölt településrészek hagyományos karakterének megőrzése és a betelepülésből eredő, a helyi életformát vagy a közszolgáltatások fenntarthatóságát veszélyeztető változások megelőzése. A védendő értékeket és a választott jogvédelmi eszköz kapcsolatát az alábbi szükségességi és arányossági mérlegelés fejti ki.

**2. A szükségesség és az arányosság mérlegelése**

A Hövtv. 5. § (8) bekezdése alapján mérlegelni kell a társadalmi és gazdasági folyamatokat, a betelepülés kedvező és kedvezőtlen hatásait, a közszolgáltatási igényeket, a helyben élők életfeltételeit, az ingatlanpiaci és munkaerőpiaci következményeket, továbbá az enyhébb korlátozás lehetőségét. A Hövtv. 4. § (1) bekezdése az emberi méltóság és az egyenlő bánásmód tiszteletben tartását követeli meg.

Vértesszőlős Község Önkormányzata a zártkerti táj, a szőlő- és gyümölcstermesztés, a borkészítés, valamint a rekreációs és közösségi élet hagyományos feltételeinek megőrzését a helyi önazonosság részének tekinti. A rendelet célja az érintett településrészek hagyományos karakterének védelme, továbbá a betelepüléssel összefüggő, a helyi életformát és a közszolgáltatások fenntarthatóságát veszélyeztető változások megelőzése.

A lakcímlétesítési tilalom választásának indoka, hogy a hagyományos művelési és rekreációs rendeltetéshez képest az érintett területek lakófunkciójának erősödése megváltoztathatja a tájhasználatot, az együttélés kialakult feltételeit és a közszolgáltatások iránti igényeket. A szabályozás e változások megelőzését, a mentességgel nem rendelkező betelepülők új lakcímlétesítésének korlátozásával kívánja elősegíteni.

Az arányosságot szolgálja, hogy a tilalom csak a rendelet-tervezet 1. § (1) bekezdésében meghatározott településrészekre terjed ki, a már meglévő lakcímeket önmagában nem szünteti meg, és a törvényi mentességeket, valamint kivételeket maradéktalanul biztosítja.

A tervezet 4. §-a közigazgatási bírságot vezet be, ezért Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCIV. törvény 38/B. § (5) bekezdése alapján a bírságfizetési kötelezettséget megállapító rendelkezések kihirdetése és hatálybalépése között legalább 15 napnak el kell telnie. A rendelet egységes hatálybalépési időpontját e minimum figyelembevételével kell meghatározni.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a mellékelt rendelet-tervezet alapján alkossa meg a helyi önazonosság védelméről szóló új önkormányzati rendeletét.

**Vértesszőlős, 2026. november 20. napja**

Vértesszőlős Község Önkormányzata

**Németh Ferenc**
**polgármester**

**Előzetes hatásvizsgálat a helyi önazonosság védelméről önkormányzati rendelethez**

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (2) bekezdése alapján a tervezett jogszabály várható következményei:

| | |
|---|---|
| Társadalmi hatás: | A szabályozás elősegítheti a hagyományos zártkerti életforma és rekreációs használat fennmaradását. A mentességet nem élvező betelepülők számára kizárja a lakcímlétesítést az érintett területen, de a már meglévő lakcímeket a rendelet puszta hatálybalépése nem szünteti meg. |
| Gazdasági és költségvetési hatás: | A tilalom forgalom- és értékcsökkenési kockázatot jelenthet a tulajdonosoknak. Többletköltséget okozhat az igazolások kiadása, az adatbeszerzés, az ellenőrzés, a szankcionálás és az esetleges jogviták kezelése, a bírságbevétel bizonytalan. |
| Környezeti következmények: | A rendeletben foglaltak végrehajtásának közvetlen környezeti következményei nem mutathatók ki. |
| Egészségügyi következmények: | A rendelet-tervezet elfogadásának közvetlen egészségügyi következményei nincsenek. |
| Adminisztratív terheket befolyásoló hatás: | A hivatalnál szükséges a területi hatály és a betelepülői minőség ellenőrzése, a mentességek vizsgálata, a hatósági bizonyítvány kiadása és a nyilvántartási hatósággal való kapcsolattartás. |
| A jogszabály megalkotásának szükségessége: | A rendelet helyi megalkotása önkéntes döntés. |
| A jogalkotás elmaradásának várható következményei: | A jogalkotás elmaradása önmagában nem jogalkotási mulasztás, rendelet hiányában a megjelölt területeken e jogcímen nem korlátozható a lakcímlétesítés. |
| A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek: | A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi feltételek rendelkezésre állnak, pénzügyi feltételek biztosítottak. |

**Tervezet**

**Vértesszőlős Község Önkormányzata Képviselő-testületének /2026. () önkormányzati rendelete a helyi önazonosság védelméről**

[1] Vértesszőlős Község Önkormányzata a zártkerti táj, a szőlő- és gyümölcstermesztés, a borkészítés, valamint a rekreációs és közösségi élet hagyományos feltételeinek megőrzését a helyi önazonosság részének tekinti. A rendelet célja az érintett településrészek hagyományos karakterének védelme, továbbá a betelepüléssel összefüggő, a helyi életformát és a közszolgáltatások fenntarthatóságát veszélyeztető változások megelőzése.

[2] Vértesszőlős Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény 22. § (2) bekezdés a), d) és e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény 5. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

**1. A rendelet hatálya**

**1. §**

(1) E rendelet területi hatálya Vértesszőlős község Nószádi dűlő, Barackos dűlő, Hosszú dűlő, Irtvány dűlő, Szőlőhegyi dűlő, Kútberki dűlő, Sárkányos dűlő, Erdőalja dűlő, Rába dűlő, Tisza dűlő, Duna dűlő, Szamos dűlő, Szőlősi dűlő és Hernád dűlő elnevezésű településrészeinek ingatlanaira terjed ki.

(2) E rendelet személyi hatálya a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Hövtv.) 3. § a) pontja szerinti betelepülőre terjed ki.

(3) E rendelet alkalmazásában a lakcím fogalmát a Hövtv. 3. § f) pontja szerint kell értelmezni.

**2. A lakcímlétesítés tilalma**

**2. §**

(1) A Képviselő-testület az 1. § (1) bekezdésében meghatározott területen a Hövtv. 7. § (3) bekezdés a) pontja szerinti lakcímlétesítés tilalmát vezeti be.

(2) A betelepülő az 1. § (1) bekezdésében meghatározott területen lakcímet nem létesíthet, ha a Hövtv. alapján a tilalom alkalmazása alól nem mentesül, és a Hövtv. nem zárja ki a tilalom alkalmazását.

(3) A tilalom alkalmazásakor a Hövtv. 6. § (1) bekezdésében meghatározott mentességeket, 10. § (6) bekezdését és 24. §-át figyelembe kell venni.

**3. A mentesség és a lakcímlétesítés megengedhetőségének igazolása**

**3. §**

(1) A Hövtv. 6. § (1) bekezdésében meghatározott mentesség a betelepülőt külön önkormányzati engedély nélkül megilleti. A mentesség igazolása nem jelent mérlegelésen alapuló engedélyezést.

(2) A lakcímlétesítés megengedhetőségének igazolására irányuló kérelmet a jegyzőhöz kell benyújtani. A jegyző a helyi önazonosság védelméről szóló törvény jogvédelmi eszközeinek alkalmazására vonatkozó szabályokról szóló 240/2025. (VII. 31.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdés c) pontja szerinti igazolást hatósági bizonyítványban adja ki.

(3) A kérelemben meg kell jelölni:

*a)* a lakcímlétesítéssel érintett ingatlan címét és helyrajzi számát;

*b)* a létesíteni kívánt lakcím típusát;

*c)* a mentesség vagy a tilalom alkalmazását kizáró törvényi rendelkezés jogalapját, illetve azt a körülményt, amely miatt a kérelmező nem minősül betelepülőnek.

(4) A mentesség igazolása során a 240/2025. (VII. 31.) Korm. rendelet 15. §-a szerint kell eljárni. A kérelmező által csatolandó iratok köre nem terjedhet ki olyan adatok igazolására, amelyek beszerzéséről a jegyzőnek hivatalból kell intézkednie.

(5) A hatósági bizonyítványban meg kell jelölni a lakcímlétesítéssel érintett ingatlant és a lakcímlétesítés megengedhetőségének jogalapját.

**4. A tilalom megsértésének jogkövetkezményei**

**4. §**

(1) Aki betelepülőként a 2. § (2) bekezdésében meghatározott tilalom megsértésével lakcímet létesít, közigazgatási bírsággal sújtandó.

(2) A közigazgatási bírság felső határa 200 000 forint.

(3) A közigazgatási bírság kiszabására irányuló önkormányzati hatósági eljárásban a Képviselő-testület jár el. A bírság összegét a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 10. § (1) és (4) bekezdésének alkalmazásával határozza meg.

(4) A Képviselő-testület az (1) bekezdés szerinti jogsértést megállapító döntés véglegessé válását követően a Hövtv. 21. § (2) bekezdése alapján az illetékes személyiadat- és lakcímnyilvántartási hatóságnál kezdeményezi a betelepülő lakcímbejegyzésének törlését.

**5. §**

Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.